

Załącznik nr 3
do „Założeń merytorycznych i organizacyjnych
opracowania –Informacji o działalności IOS w 2017 r.”

Badanie stanu środowiska

Informacja obejmująca wskazaną tematykę powinna zawierać odpowiedzi w poniżej określonym zakresie oraz wypełnione zestawienia tabelaryczne.

- I. W zakresie przedstawienia działalności badawczej oczekujemy przekazania w ustawowym terminie (do 15 lutego) wypełnionych sprawozdań **OŚ-2a** (wg aktualnego wzoru), które zostaną wykorzystane do opracowania zestawienia w zakresie liczby stacji, stanowisk pomiarowych działających w poszczególnych podsystemach monitoringu, a także w rozdziale opisującym problematykę laboratoriów (patrz zał. nr 4).

Jednocześnie prosimy o przedstawienie informacji dotyczących zadań przyjętych do realizacji w Wojewódzkich Programach Monitoringu Środowiska i Aneksach do tych programów, zatwierdzanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska poprzez opracowanie dla każdego podsystemu punktów 1-5:

1. Podanie liczby stanowisk lub punktów pomiarowych, obsługiwanych przez WIOŚ, w których zaplanowano pomiary na rok 2017 oraz w których zrealizowano pomiary wg tabel, o których mowa w punktach 1a) – 1g) dla monitoringu jakości powietrza, depozycji całkowitej zanieczyszczeń, wód powierzchniowych, pól elektromagnetycznych, wód podziemnych, jakości gleb i hałasu.
2. Podanie przykładów ciekawych sieci lokalnych oraz rozwiązań w zakresie ich koordynacji.
3. Podanie przykładów sprawnej współpracy w zakresie realizacji zadań PMS z innymi podmiotami.
4. Wskazanie odstępstw w zakresie ocen stanu poszczególnych elementów środowiska.
5. Podanie przykładów zastosowanych technik modelowania i prezentowania wyników ocen w układzie przestrzennym.
6. Przedstawienie podsumowania realizacji programów w 2017 r. wraz z charakterystyką głównych problemów związanych z realizacją programu.

1.a) Monitoring jakości powietrza – województwo lubuskie

Stale stanowiska pomiarowe

Parametr	Typ pomiaru	Liczba stałych stanowisk pomiarowych WIOŚ zaplanowanych na rok 2017 wg WPMŚ i Aneksów do WPMŚ	Liczba stałych stanowisk pomiarowych WIOŚ , w których zrealizowano pomiary w 2017 r. uzyskując procent ważnych danych (k_s) ¹⁾²⁾³⁾ :					Suma poz. 4,5,6, 7 i 8
			$k_s \geq 90\%$	$75\% \leq k_s < 90\%$	$50\% \leq k_s < 75\%$	$33\% \leq k_s < 50\%$	$k_s < 33\%$	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
As(PM10)	manualny	6	6					6
benzen	automatyczny	2	2					2
	manualny							
benzo(a)piren(PM10)	manualny	6	6					6
benzo(a)antracen(PM10)	manualny	1	1					1
benzo(b)fluoranten(PM10)	manualny	1	1					1
benzo(j)fluoranten(PM10)	manualny	1	1					1

benzo(k)fluoranten(PM10)	manualny	1	1				1
Ca ²⁺ (PM2,5)	manualny						
Cd(PM10)	manualny	6	6				6
Cl ⁻ (PM2,5)	manualny						
CO	automatyczny	5	4	1			5
dibenzo(a,h)antracen(PM10)	manualny	1	1				1
etylobenzen	automatyczny	2	2				2
	manualny						
formaldehyd	manualny						
Hg	automatyczny						
indeno(1,2,3-cd)piren	manualny	1	1				1
K ⁺ (PM2,5)	manualny						
ksylen	automatyczny						
	manualny						
Mg ²⁺ (PM2,5)	manualny						
m,p-ksylen	automatyczny	2	2				2
Na ⁺ (PM2,5)	manualny						
NH ₄ ⁺ (PM2,5)	manualny						
Ni(PM10)	manualny	6	6				6
NO	automatyczny	6	5	1			6
	manualny	6	5	1			6
NO ₂	automatyczny	6	5	1			6
	manualny						
NOx	automatyczny	6	5	1			6
NO ₃ ²⁻ (PM2,5)	manualny						
O ₃	automatyczny	6	3	2	1		6
o-ksylen	automatyczny						
Pb(PM10)	manualny	6	6				6
PM10	automatyczny	5	5				5
	manualny	6	6				6
PM2,5	automatyczny	1		1			1
	manualny	3	3				3
SO ₂	automatyczny	6	5	1			6
	manualny						
SO ₄ ²⁻ (PM2,5)	manualny						
toluen	automatyczny	2	2				2
	manualny						
węgiel elementarny (EC)	manualny						
węgiel organiczny (OC)	manualny						
Suma końcowa	manualny	45	45				45
	automatyczny	49	40	8	1		49

- ¹⁾ Procent ważnych danych należy obliczyć stosując zasady określone w załączniku nr 8 rozporządzenia MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032).
- ²⁾ Obliczając procent ważnych danych należy przyjąć, iż liczba możliwych do uzyskania ważnych danych w roku, w przypadku pomiarów 24-godzinnych (manualnych) wynosi 365, a w przypadku pomiarów 1-godzinnych (automatycznych) wynosi 8760. Do obliczeń procentu ważnych danych należy przyjąć za 100% serię danych po pomniejszeniu o dane utracone z powodu okresowej kalibracji lub zwykłej konserwacji sprzętu.
- ³⁾ Określenie **stałe** stanowiska pomiarowe oznacza stanowiska, które zaplanowane zostały w programie WPMŚ jako stałe.

W 2017 r. kontynuowano badania jakości powietrza z wykorzystaniem sieci automatycznych stacji pomiarowych jakości powietrza. Realizacja większości planowanych oznaczeń została wykonana zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa lubuskiego na lata 2016-2020”. Prowadzono pomiary na stałych stanowiskach

pomiarowych z wykorzystaniem 45 stanowisk manualnych oraz 49 stanowisk automatycznych.

Na koniec 2017 r. funkcjonowało w sieci monitoringu jakości powietrza 7 stacji: 7 stacji ze względu na ochronę zdrowia (w Zielonej Górze, dwie stacje w Gorzowie Wlkp., we Wschowie, w Smolarach Bytnickich, w Sulęcynie i w Żarach) oraz 1 stacja ze względu na ochronę roślin — w Smolarach Bytnickich; badania prowadzono w zakresie następujących zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO, NO_x, CO, O₃, benzenu, etylobenzenu, m-p-ksylenu, toluenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ oraz zawartych w nim: Pb, As, Cd, Ni i benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, dibenzo(a,h)antracenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu (pod kątem ochrony zdrowia) oraz SO₂, NO_x, O₃ (pod kątem ochrony roślin).

Przerwy w prowadzonych automatycznych pomiarach stężeń poszczególnych zanieczyszczeń oraz brakujące wyniki pomiarów dobowych stężeń zanieczyszczeń pyłowych, wiązały się z awaryjnością sprzętu oraz niewystarczającymi środkami finansowymi WIOŚ na naprawy, stąd kompletności pomiarowe niższe niż 90% dla 9 z spośród 94 stałych stanowisk pomiarowych, w których realizowano monitoring. Najniższa kompletność pomiarowa została odnotowana dla ozonu na stacji w Gorzowie Wlkp., przy ul. Kosynierów Gdyńskich. WIOŚ w Zielonej Górze sprawował bieżący nadzór merytoryczny nad pracą 7 stacji pomiarowych imisji zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa lubuskiego działających w ramach europejskiej sieci AIRBASE.

Na stronie internetowej oraz w publikacjach WIOŚ w układzie przestrzennym przedstawiono lokalizację stacji pomiarowych powietrza, klasyfikację wynikową stref wg rocznej oceny jakości powietrza i przestrzenny rozkład chemizmu opadów atmosferycznych. Ponadto na stronie internetowej zamieszczono odnośnik do strony GIOŚ, na której prezentowane są prognozy zanieczyszczenia powietrza ozonem nad obszarem Polski oraz poszczególnych województw.

Mapy rozkładu zanieczyszczeń opracowane przez firmę ATMOTERM S.A. na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach pracy pt. „Wspomaganie ocen jakości powietrza z użyciem modelowania w zakresie PM₁₀, PM_{2,5}, SO₂, NO₂, B(a)P dla lat 2015, 2016, 2017” wykorzystane zostały jako metoda uzupełniająca do opracowania rocznej oceny jakości powietrza oraz służą do udostępniania informacji o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim. Również do weryfikacji rocznej oceny jakości powietrza wykorzystano mapy rozkładu stężeń ozonu na terenie województwa lubuskiego zawarte w „Raportcie z modelowania stężeń ozonu w skali kraju”.

Wskaźnikowe stanowiska pomiarowe

Parametr	Typ pomiaru	Liczba wskaźnikowych stanowisk pomiarowych WIOŚ zaplanowanych na rok 2017 wg WPMŚ i Aneksów do WPMŚ	Liczba wskaźnikowych stanowisk pomiarowych WIOŚ, w których zrealizowano pomiary w 2017 r. uzyskując procent ważnych danych (k_s) ¹⁾²⁾³⁾ :					Suma poz. 4,5, 6, 7 i 8
			$k_s \geq 90\%$	$75\% \leq k_s < 90\%$	$50\% \leq k_s < 75\%$	$25\% \leq k_s < 50\%$	$k_s < 25\%$	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
As(PM10)	manualny							
benzen	manualny							
	pasywny							
benzo(a)piren(PM10)	manualny							
benzo(a)antracen(PM10)	manualny							
benzo(b)fluoranten(PM10)	manualny							
benzo(j)fluoranten(PM10)	manualny							
benzo(k)fluoranten(PM10)	manualny							
dibenzo(a,h)antracen(PM10)	manualny							
Cd(PM10)	manualny							
etylobenzen	manualny							
formaldehyd	manualny	1	1					1
	pasywny							
indeno(1,2,3-cd)piren(PM10)	manualny							
ksylen	manualny							
Ni(PM10)	manualny							
NO ₂	manualny							
	pasywny							
Pb(PM10)	manualny							
PM10	manualny							
PM2,5	manualny							
SO ₂	manualny							
	pasywny							
toluen	manualny							
Suma końcowa	manualny	1	1					1
	pasywny							

¹⁾ Procent ważnych danych należy obliczyć stosując zasady określone w załączniku nr 8 rozporządzenia MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032).

²⁾ Obliczając procent ważnych danych należy przyjąć, iż liczba możliwych do uzyskania ważnych danych w roku, w przypadku pomiarów 24-godzinnych (manualnych) wynosi 365, a w przypadku pomiarów 1-godzinnych (automatycznych) wynosi 8760. Do obliczeń procentu ważnych danych należy przyjąć za 100% serię danych po pomniejszeniu o dane utracone z powodu okresowej kalibracji lub zwykłej konserwacji sprzętu.

³⁾ Określenie **wskaźnikowe** stanowiska pomiarowe oznacza stanowiska, które zaplanowane zostały w programie WPMŚ jako wskaźnikowe.

W 2017 roku kontynuowano wskaźnikowe pomiary stężenia formaldehydu na stacji w Żarach, przy ul. Szymanowskiego. Wykonano wszystkie zaplanowane pomiary.

Należy wyjaśnić odstępstwa od programu pomiarowego zaplanowanego na dany rok. Należy wyjaśnić przyczyny niepełnych serii pomiarowych jeśli takie przypadki zaistniały, oraz w przypadku gdy w sieci funkcjonowały stanowiska wskaźnikowe prowadzące pomiary manualne lub automatyczne dla każdego stanowiska podać informację o zakresie tych pomiarów oraz uzyskanym procencie ważnych danych.

1. b) Depozycja całkowita zanieczyszczeń – województwo ...

Parametr	Liczba stanowisk pomiarowych WIOŚ zaplanowanych na rok 2017 wg WPMŚ i Aneksów do WPMŚ	Liczba stanowisk pomiarowych WIOŚ , w których zrealizowano pomiary w 2017 r. uzyskując procent ważnych danych (k_s) ¹⁾²⁾ :			Suma poz. 3,4 i 5
		$k_s \geq 90\%$	$75\% \leq k_s < 90\%$	$k_s < 75\%$	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
As					
Cd					
Hg					
Ni					
benzo(a)piren					
benzo(a)antracen					
benzo(b)fluoranten					
benzo(j)fluoranten					
benzo(k)fluoranten					
dibenzo(a,h)antracen					
indeno(1,2,3-cd)piren					

¹⁾ Do obliczeń procentu ważnych danych należy przyjąć za 100% serię danych po pomniejszeniu o dane utracone z powodu rutynowej konserwacji sprzętu.

²⁾ Obliczając procent ważnych danych należy przyjąć, iż liczba możliwych do uzyskania ważnych danych w roku wynosi 12.

Należy wyjaśnić odstępstwa od programu pomiarowego zaplanowanego na dany rok. Należy wyjaśnić przyczyny niepełnych serii pomiarowych, jeśli takie przypadki zaistniały.

Monitoring depozycji całkowitej zanieczyszczeń nie był planowany w WPMŚ.

1. c) Monitoring wód powierzchniowych

W przypadku monitoringu wód powierzchniowych informacja na temat wykonanego programu badań w WIOŚ powinna zostać przekazana w tabelach zamieszczonych w pliku „Wody_program”.

Formularz składa się z 5 arkuszy bez podziału na kategorie wód powierzchniowych:

- „**1.PLAN**” – tabela z zaplanowanym w WPMŚ w roku 2016 zakresem i częstotliwością pomiarów przypisanym punktom pomiarowo-kontrolnym (arkusz nieedytowalny).
- „**2.WYKONANIE**” – tabela, w którą należy wpisać częstotliwości wykonanych pomiarów dla poszczególnych ppk (arkusz częściowo edytowalny).
- „**3.ZESTAWIENIE PLAN-WYKONANIE**” – tabela zestawiająca liczby pomiarów sprawozdanych jako wykonane w stosunku do liczby pomiarów zaplanowanych w WPMŚ (arkusz nieedytowalny).
- „**4.PODSUMOWANIE**” – zestawienia statystyczne przedstawiające sumę wykonanych i zaplanowanych do pomiaru wskaźników jakości wód oraz sumę ppk w których zaplanowano, wykonano, nie zaplanowano lub nie wykonano badań (arkusz nieedytowalny).
- „**OS-2a**” – tabela wyliczająca wartości na potrzeby raportu OŚ-2a w zakresie liczb ppk w których realizowano poszczególne programy monitoringu (arkusz częściowo edytowalny).

Arkusz „1.PLAN” został wypełniony przez pracowników GIOŚ. Przeniesiono do niego wartości z tabeli WPMŚ „Szczegółowy program badań monitoringu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych w roku 2017”. W arkuszu uzupełniono informacje o realizowanym w punkcie pomiarowo-kontrolnym programie monitoringu.

Formularz należy wypełnić wpisując w arkuszu „2.WYKONANIE” liczbę wykonanych pomiarów dla poszczególnych wskaźników i ppk. Pomiary wykonane w ppk nie zaplanowanych w WPMŚ należy wpisać w pierwszym wolnym wierszy pod tabelą uzupełniając wcześniej kolumny z danymi badanego ppk wraz z informacją o realizowanym w danym ppk programie monitoringu (kolumny od B do BF). Wypełnienie tych kolumn jest konieczne do prawidłowego działania arkuszy statystycznych. Pominięta może być jedynie kolumna O (identyfikator hydrologiczny) i P (numer katalogowy zbiornika).

Do tabeli należy wpisać wykonanie wszystkich pomiarów związanych z monitoringiem jakości wód powierzchniowych, również tych zleconych przez wioś podmiotom zewnętrznym.

Kolumny dedykowane wskaźnikom badanym przez GIOŚ są wypełnione przez GIOŚ i zablokowane do edycji.

Po wpisaniu liczby wykonanych pomiarów dla danego wskaźnika i ppk, arkusz odniesie wpisaną wartość do zapisów WPMŚ. W zależności od wyniku porównania edytowana komórka otrzyma jeden z pięciu kolorów:

<i>KOLOR</i>	<i>WYNIK PORÓWNIANIA Z WPMŚ</i>
	Dla zaplanowanego do badań wskaźnika nie wykonano żadnych pomiarów.
	Wykonano mniej niż zaplanowano badań określonego wskaźnika.
	Liczba wykonanych badań wskaźnika zgada się z liczbą zaplanowaną w WPMŚ.
	Wykonano więcej niż zaplanowano badań określonego wskaźnika.
	Wykonano nieplanowane badania.

Wykonanie badań w innej niż zaplanowana liczbie, nie wykonanie zaplanowanych badań lub wykonanie badań nieplanowanych, musi być opatrzone wyjaśnieniem w kolumnie HU „Uwagi do wykonania planu”.

Na prawo od kolumny HU znajdują się kolumny techniczne (wypełniane automatycznie) zawierające zestawienie informacji o wykonaniu badań wszystkich wskaźników w danym ppk. Kolumny te stanowią pomoc przy selekcji ppk dla których konieczne jest wypełnienie kolumny z uwagami (HU) oraz umożliwiają wyliczenia arkuszy statystycznych.

Kolumny IE, IF oraz IG służą do obliczeń na potrzeby raportu OŚ-2a. Wyliczenia te można dokonać samodzielnie, lub skorzystać w automatycznych wyliczeń w arkuszu „OS-2A”.

Arkusz „3.ZESTAWIENIE PLAN-WYKONANIE” zawiera zestawienie i obliczenia tylko dla badań wskaźników za których wykonanie odpowiedzialne są wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Do statystyk nie jest wliczane zestawienie zaplanowanych i wykonanych badań wskaźników zleconych przez GIOŚ (np. substancje priorytetowe w biocie, ichtiofauna). Oznacza to, że zarówno statystyki arkusza „4.PODSUMOWANIE” jak i „OS-2a” dotyczą działalności określonego wioś.

W arkuszu „4.PODSUMOWANIE” znajduje się zestawienie ppk i wskaźników w podziale na kategorie wód i z wydzieleniem zbiorników zaporowych. Zestawienia te dotyczą wyłącznie badań należących do wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, wykonanych we własnym zakresie lub zleconym samodzielnie. Zestawienie nie obejmuje badań za które odpowiedzialny jest GIOŚ.

Arkusz „OS-2a” zawiera automatyczne wyliczenia zestawień ppk na potrzeby raportu OS-2a, z wyjątkiem pozycji 16 i 27, dotyczących liczby jezior i zbiorników zaporowych. Pozycje te należy wyliczyć samodzielnie.

Umieszczenie w formularzu Wody_program arkusza OS-2a nie zmienia dotychczasowej procedury przesyłania z wioś do GIOŚ raportu do GUS. Arkusz ten umieszczono w celu ułatwienia wioś przygotowanie raportu OS-2a. Zdecydowano się na to, ponieważ obecny zakres danych zbieranych w formularzu Wody_program umożliwia wyliczenie zestawień raportu OS-2a w zakresie liczby ppk, w której realizowano poszczególne rodzaje programów monitoringu.

W 2017 roku WIOŚ w Zielonej Górze prowadził badania na 72 jcwpc rzecznych w 72 punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk) oraz 35 jeziorach w 35 ppk (w tym 2 jeziorach tzw. reperowych w 2 ppk). Badania zostały wykonane na wszystkich zaplanowanych w WPMS jeziorach, we wszystkich wyznaczonych punktach pomiarowo-kontrolnych. W przypadku jcwpc rzecznych, ze względu na całkowity brak wody w korycie, nie wykonano badań jcwpc Spółdzielczy Rów, w której planowany był monitoring operacyjny. Odstępstwa od wykonania dotyczyły również ilości pomiarów wykonywanych w poszczególnych punktach.

Na obszarze województwa lubuskiego realizowano badania w zakresie monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, obszarów chronionych oraz badawczego. W ramach monitoringu diagnostycznego wykonano badania w 34 ppk rzecznych i 5 jeziornych (w tym monitoringu diagnostycznego na obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków w 33 ppk rzecznych i 2 ppk jeziornych). W ramach monitoringu operacyjnego wykonano badania w 68 ppk rzecznych i 33 ppk jeziornych (w tym monitoringu operacyjnego na obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków w 41 ppk rzecznych i 24 ppk jeziornych)

Monitoring obszarów chronionych realizowany był łącznie w 62 ppk rzecznych i 25 ppk jeziornych, w tym na obszarach wrażliwych na eutrofizację ze źródeł komunalnych w 40 ppk rzecznych i 7 ppk jeziornych, na obszarach wrażliwych na eutrofizację ze źródeł rolniczych w 1 ppk rzecznych, na obszarach będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w 1 ppk rzecznych, na obszarach objętych programem Natura 2000 w 47 ppk rzecznych i 24 ppk jeziornych.

Monitoring badawczy realizowany był w zakresie prac Polsko-Niemieckiej Komisji Wód Granicznych W2 w 5 ppk rzecznych oraz w zakresie 7 substancji z grupy WWA: fluorantenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(a)pirenu, benzo(g,h,i)perylenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, antracenu - w 33 ppk rzecznych i w 28 ppk jeziornych.

W 32 ppk rzecznych i w 28 ppk jeziornych, w ramach MO, pobrano próbki wody na potrzeby dokonania oznaczeń w ramach powtórzeń przekroczonej wcześniej substancji priorytetowych.

W celu zagwarantowania kompletności serii pomiarów dla substancji z grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych na jcw p rzecznych i jeziornych, badanych w ramach monitoringu diagnostycznego, zwiększono częstotliwość o jeden dodatkowy pobór.

Ponadto w jcw p rzecznych, dla temperatury, przewodnictwa, tlenu i pH odczytywanych z przyrządu podczas poboru wody w terenie, wykonano większą ilość pomiarów. Dokonano także dodatkowych oznaczeń heksachlorobutadienu w wodzie, co wynikało z metodyki oznaczeń innych wskaźników.

Dla jcw p: Ołobok do Świebodki z jez. Niestysz i Wilkowskim, Sulechówka, Jabłonna, Kanał Pomorski, Mirotka, Ołobok od zal. Skąpe (z zalewem) do Odry oraz Świerczyńska wykonano dodatkowe oznaczenia zasadowości, których nie zaplanowano w WPMŚ. Dodatkowego oznaczenia azotu Kjeldahla, arsenu, cynku i miedzi dokonano na jcw p Nysa Łużycka od Skrody do Chwaliszówki oraz Nysa Łużycka od Chwaliszówki do Lubszy. Ponadto na jcw p Nysa Łużycka od Lubszy do Odry wykonano dodatkowe oznaczenia arsenu.

W toku realizacji zadań wystąpiły problemy z wykonaniem badań biologicznych. W jcw p Mirotka, badanej w ramach monitoringu operacyjnego, nie oznaczono makrofitów z powodu niewystarczającej liczby gatunków do obliczenia MIR. Badania biologiczne na tej jcw p zastąpiono oznaczeniem fitobentosu. Ze względu na wysoki stan wody w Odrze, w Połęcku (jcw p Odra od Czarnej Strugi do Nysy Łużyckiej) oraz powyżej Nowej Soli (jcw p Odra od Kanału Wschodniego do Czarnej Strugi) nie można było pobrać do oznaczeń makrobezkręgowców bentosowych. Na Nysie Łużyckiej poniżej Gubina (jcw p Nysa Łużycka od Lubszy do Odry) nie pobrano fitobentosu, zaś na Budorządzance ze względu na niski stan wody lub jej brak nie pobrano makrozoobentosu i fitobentosu.

Również ze względu na wysoki stan wody nie wykonano obserwacji hydromorfologicznych na jcw p Noteć od Otoka do ujście (m. Santok), zaś mniejszą ilość poborów i oznaczeń spowodowanych brakiem wody w korycie wykonano dla jcw p Budorządzanka.

Na jeziorze Lubniewsko nie wykonano badań omyłkowo zaplanowanych wskaźników, które zgodnie z wymogami zostaną wdrożone i oznaczane w roku 2019 (Dikofol, PFOS, Chinoksyfen, Dioksyny, Alkonifen, Bifenoks, Cybutryna, Cypermetryna, Dichlorfos, Heksabromocyklodekan, Heptachlor, Terbutryna). Dla specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych wykonano jedno dodatkowe oznaczenie. Uzupełniono badania o wskaźniki nie zaplanowane w WPMŚ, a które powinny być realizowane (alachlor, atrazyna, benzen, kadm, C10-13 chloroalkany, chlorfenwinfos, chloropiryfos, 1,2 dichloroetan, dichlorometan).

W 31 jcw p rzecznych oraz 3 jcw p jeziornych, w których realizowano monitoring diagnostyczny, nie zostały wykonane oznaczenia związków tributyllocyny, co było związane z brakiem odpowiedniego sprzętu analitycznego oraz brakiem wdrożonej metodyki.

Pojawiające się problemy związane z eksploatacją środków transportu (awaryjność pojazdów, naprawy, itp.) oraz z warunkami meteorologicznymi, utrudniły wykonanie zaplanowanych zadań monitoringowych.

W ramach współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wielkopolskim w 2016 roku wspólnie realizowano badania rzeki Obrzycy w punkcie – ujście do Odry w miejscowości Sadowa. W ramach tej współpracy realizowane były oznaczenia wskaźników, których Laboratorium WIOŚ nie było w stanie wykonać tj. wskaźników mikrobiologicznych: bakterie grupy coli i bakterie grupy coli typu kałowego oraz paciorkowce kałowe. Ponadto WSSE przekazywała sprawozdania z przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek wody z ujęcia na rzece Obrzycy oraz wyniki badań wód w kąpieliskach. WIOŚ utrzymuje ścisłą współpracę z RZGW Wrocław, Poznań i Szczecin oraz Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowym Instytut Badawczy.

Na stronie internetowej oraz w publikacjach WIOŚ przedstawiono ocenę stanu jednolitych części wód rzek i jezior w województwie lubuskim w 2016 r. Ocenę zaprezentowano również w układzie przestrzennym - na mapach.

1. d) Monitoring pól elektromagnetycznych – województwo lubuskie

	Liczba punktów pomiarowych zaplanowanych na rok 2017 wg WPMS i Aneksów do WPMS	Liczba punktów pomiarowych, w których zrealizowano pomiary w 2017 r.
Centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.	15	15
Pozostałe miasta	15	15
Tereny wiejskie	15	15

Należy wyjaśnić odstępstwa od programu pomiarowego zaplanowanego na dany rok

Należy podać liczbę punktów pomiarowych, w podziale na obszar, w których zmieniono lokalizację w stosunku do cyklu poprzedniego. Należy wyjaśnić przyczynę tej zmiany.

W 2017 r. kontynuowano pomiary pól elektromagnetycznych. Realizacja tego zadania została wykonana zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa lubuskiego na lata 2016-2020”. Prowadzono pomiary w stałych punktach pomiarowych zgodnych z trzyletnim cyklem pomiarowym. Nie dokonano zmian lokalizacji punktów pomiarowych.

1.e) Monitoring wód podziemnych (program fakultatywny) – województwo ...

	Liczba punktów pomiarowych zaplanowanych na rok 2017 wg WPMS i Aneksów do WPMS	Liczba punktów pomiarowych, w których zrealizowano pomiary w 2017 r.
monitoring regionalny wód podziemnych (łącznie z OSN)		
obszary szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami ze źródeł rolniczych (OSN)		

Należy wyjaśnić odstępstwa od programu pomiarowego zaplanowanego na dany rok

Monitoring wód podziemnych nie był planowany w WPMŚ.

1. f) Monitoring jakości gleb (program fakultatywny) – województwo ...

	Liczba punktów pomiarowych zaplanowanych na rok 2017 wg WPMŚ i Aneksów do WPMŚ	Liczba punktów pomiarowych, w których zrealizowano pomiary w 2017 r.
Monitoring gleb		

Należy wyjaśnić odstępstwa od programu pomiarowego zaplanowanego na dany rok

Monitoring jakości gleb nie był planowany w WPMŚ.

1. g) Monitoring hałasu – województwo lubuskie

Miejscowość lub inne źródło liniowe	Liczba punktów pomiarowych zadeklarowanych w programie PMS w roku 2017	Liczba punktów pomiarowych wykonanych w roku 2017	Mierzone wskaźniki
Hałas drogowy			
DW 156, (Strzelce Kraj. – Klesno), m. Strzelce Krajeńskie, Zwierzyn, Nowe Kurowo	3	3	L_{AeqD} (2), L_{AeqN} (2), L_{DWN} (1) i L_N (1)
DW 160, (Dobiegiew-Drezdenko), m. Dobiegiew, Klesno, Drezdenko	3	3	L_{AeqD} (2), L_{AeqN} (2), L_{DWN} (1) i L_N (1)
DK 27, (Nowogród Bobrzański – Żary), m. Żary, Dąbrowiec, Bieniów	3	3	L_{AeqD} (2), L_{AeqN} (2), L_{DWN} (1) i L_N (1)
Hałas kolejowy			
Linia kolejowa nr 370 (Zielona Góra – Żary), m. Żary	1	1	L_{AeqD} , L_{AeqN}
Linia kolejowa nr 273 (Zielona Góra – Rzepin), m. Czerwieńsk	1	1	L_{AeqD} , L_{AeqN}
Linia kolejowa nr 351 (Krzyż - Dobiegiew), m. Podlesiec	1	1	L_{AeqD} , L_{AeqN}
Hałas tramwajowy			
Hałas lotniczy			

Należy wyjaśnić odstępstwa od programu pomiarowego zaplanowanego na dany rok.

W 2017 roku pomiary hałasu komunikacyjnego wykonano zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa lubuskiego na lata 2016-2020”. Pomiary hałasu drogowego przeprowadzono w podziale na 3 obszary – odcinki dróg. W każdym obszarze wykonano po 3 pomiary z czego 1 długookresowy. W sumie na terenie województwa wykonano 3 pomiary długookresowe i 6 dobowych hałasu drogowego. W ramach pomiarów hałasu kolejowego przebadano 3 odcinki linii kolejowych, wykonując 3 pomiary dobowe.

Ponadto, proszę podać w odniesieniu do roku 2017:

- liczbę lotnisk i ich nazwy, które przekazały wyniki ciągłych pomiarów poziomów hałasu w środowisku wyrażonych wskaźnikami L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N , w związku z ich eksploatacją,
- liczbę lotnisk i ich nazwy, które przekazały wyniki okresowych pomiarów poziomów hałasu w środowisku wyrażonych wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} , w związku z ich eksploatacją,
- liczbę dróg publicznych o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów lub o procentowym udziale pojazdów ciężkich w potoku ruchu powyżej 20%, w przypadku średniego dobowego ruchu przekraczającego 5 tys. pojazdów, których zarządcy przekazali wyniki pomiarów okresowych,
- liczbę linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 tys. pociągów rocznie, których zarządcy przekazali wyniki pomiarów okresowych,
- liczbę linii tramwajowych w odniesieniu do odcinków torowisk o natężeniu ruchu powyżej 100 tramwajów na dobę, których zarządcy przekazali wyniki pomiarów okresowych,
- liczbę lotnisk, na których ma miejsce łącznie ponad 5 tys. startów, lądowań i przelotów statków powietrznych w roku kalendarzowym, niezależnie od położenia lotniska, których zarządcy przekazali wyniki pomiarów okresowych,
- liczbę portów morskich o zdolności przeładunkowej powyżej 10 mln t na rok, położonych na terenach aglomeracji, których zarządcy przekazali wyniki pomiarów okresowych.

PKP Polskie Linie kolejowe S.A. przekazały wyniki pomiarów okresowych wraz z mapą akustyczną. Na terenie województwa lubuskiego nie zostały zlokalizowane punkty pomiarów okresowych dla linii kolejowej nr 3 o natężeniu ruchu powyżej 30 tys. pociągów rocznie przebiegającej przez województwo. Odcinek tej jednej linii kolejowej o całkowitej długości 0,649 km, przecina powiat świebodziński.

Zarządzający drogami nie przekazali do tutejszego Inspektoratu w Zielonej Górze pomiarów okresowych dla dróg publicznych o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów lub o procentowym udziale pojazdów ciężkich w potoku ruchu powyżej 20%, w przypadku średniego dobowego ruchu przekraczającego 5 tys. pojazdów. Ponadto informujemy, iż w 2017 roku na obszarze województwa lubuskiego nie było lotnisk zobligowanych do wykonania okresowych pomiarów poziomu hałasu w środowisku, w tym lotniska cywilnego, na którym ma miejsce ponad 50 tys. operacji rocznie.

Proszę przedstawić wykaz zgromadzonych map akustycznych otrzymanych w III rundzie mapowania, z podziałem na mapy otrzymane od:

- zarządców:
 - dróg, po których przejeżdża ponad 3 mln pojazdów rocznie,
 - linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 tys. pociągów rocznie,
 - lotniska cywilnego, na którym ma miejsce ponad 50 tys. operacji rocznie,

oraz:

- starostów miast na prawach powiatów o liczbie mieszkańców poniżej 100 000, jeśli przez to miasto przechodzi droga publiczna, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów w ciągu roku,
 - prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej od 100 000,
 - prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej od 250 000,
- z jednoczesnym podaniem nazwy miasta.

W poniższym układzie:

Wykaz map akustycznych sporządzonych w ramach trzeciego etapu mapowania na obszarze województwa lubuskiego i przekazanych do WIOŚ w Zielonej Górze w 2017 r.

Lp.	Jednostka zobligowana do sporządzenia mapy akustycznej (zarządca dróg, linii kolejowej, lotniska/ starosta)	Nazwa opracowania	Data wykonania	Data wpływu do WIOŚ w Zielonej Górze
1.	Autostrada Wielkopolska II S. A.	Mapa akustyczna odcinka autostrady płatnej A2 Świecko – Nowy Tomyśl na terenie województwa lubuskiego – uzupełnienie o odcinek Węzeł „Świecko”	Luty 2017 r.	13.02.2017
2.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30000 pociągów rocznie Województwo Lubuskie	Październik 2017 r.	13.10.2017
3.	Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.	Mapa akustyczna Gorzowa Wielkopolskiego	15.11.2017 r.	19.12.2017 r.

Proszę przedstawić informację o:

- raporcie/raportach na temat klimatu akustycznego w województwie wykonanym/wykonanych przez WIOŚ w roku 2017 wraz z adresem internetowym strony internetowej prezentującej raport/raporty
- lokalnej mapie akustycznej dla miasta poniżej 100 tys. mieszkańców wykonanej przez wioś w roku 2017.

W 2017 roku, zgodnie z planowanymi na ten rok w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska województwa lubuskiego na lata 2016-2020” raportami, wykonano 3 opracowania:

1. „Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa lubuskiego w 2016 roku”, dostępny pod adresem: <http://www.zgora.pios.gov.pl/wyniki-pomiarow-halasu-komunikacyjnego-wykonanych-na-terenie-województwa-lubuskiego-w-2016-roku/>

2. „Raport podsumowujący 5 letni cykl monitoringu hałasu za lata 2012-2016 w województwie lubuskim” , dostępny pod adresem: <http://www.zgora.pios.gov.pl/raport-podsumowujacy-5-letni-cykl-monitoringu-halasu-za-lata-2012-2016-w-województwie-lubuskim/>

3 „Mapa akustyczna drogi wojewódzkiej nr 280 w miejscowościach Czerwieńsk i Płoty”, dostępny pod adresem: <http://www.zgora.pios.gov.pl/8968-2/>

II. W zakresie informowania społeczeństwa i administracji publicznej prosimy podać liczbę informacji o środowisku pochodzących z PMŚ, w tym udostępnionych pisemnie.

Informacje o środowisku pochodzące z PMŚ udostępnione administracji publicznej i społeczeństwu w 2017 r. przez WIOŚ w Zielonej Górze	
Liczba informacji udostępnionych ogółem (z PMŚ)	264
Liczba informacji udostępnionych pisemnie (z PMŚ)	230
Liczba informacji nt. aktualnego poziomu zanieczyszczeń powietrza	191
Liczba odmów udostępnienia informacji z PMŚ	brak